Anul 35 — București și Orăștie, 20 Mai 1937. — CENZURAT — Nr. 20

LIBERTATEA

Foaie pentru săteni și muncitori, întemeiată la Orăștie în anul 1902

Director sufletesc: † Dr. ION I. MOȚA
Director vremelnic: Pr. IOAN MOȚA

„Libertatea" este: Proprietatea familiei moștenitoare a lui Ion I. Moța
ABONAMENTUL: 120 lei pe an, 60 lei pe 1/2 an și 30 lei pe 1/4 an

Cererile de abonare și banii pentru foaie se trimit pe adresa: Admin. „LIBERTATEA" Moța BUCUREȘTI I, Calea Victoriei 63.

Orice scrisori pentru Redacție să se trimită pe adresa: RED. „LIBERTATEA", ORĂȘTIE Jud. Hunedoara

Apare în fiecare joi
2 lei

NICOLAE TOTU

Incepem azi să arătăm cetitorilor noștri fotografiile celor 5 frați de credință și de hotărîre a lui Ionel Moța și Vasile Marin, de cari s'a îndurat D zeu să-i cruțe și să iasă sănătoși din cumplitul foc în care intraseră în războiul din Spania.

Arătăm azi chipul dlui NICOLAE TOTU, advocat, frate de cruce celor căzuți în război, — care, întors acasă, își scrie cele văzute și pățite în cele 4–5 săptămâni petrecute în primejdiosul front... Le descrie în ziarul nou și mult prețuit „Buna Vestire" din București. Sunt foarte mișcătoare istorisirile de pe front ale dlui Totu. — Indată ce sfârșim articolii scumpului nostru Ionel Moța, scriși de acolo, din Spania, pentru draga lui „Libertate", vom începe a puclica articolii dlui Totu și ai celorlalți voluntari foști în Spania, în „Libertatea". Și până'atunci arătăm aci, că dl Totu a fost unul din cei mai alipiți și cald iubitor a lui Ionel Moța și V. Marin, — și că, dacă s'a purtat foarte brav acolo pe front — cum o mărturisesc ofițerii spanioli în raportul lor asupra voluntarilor români, — apoi dl Totu are și nainte de a fi mers în Spania, un trecut foarte prețios, slujind față de tiner, cu multă inimă și curaj, lupta națională-creștină!

Plinirea vremii — se apropie...

Luptele studențești în 1922 s'au pornit în Universitățile noastre pentru aceea, că tinerii acelor ani, vedeau limpede negrul viitor ce-i așteaptă: ei abia vor ajunge să pășească în viață, și vor fi năbușiți de streinii cari, fără rușine, o să le culeagă toate foloasele din naintea lor, prin apucăturile lor mișele.

Atunci bătrânii și chiar cei ce nu erau încă bătrâni, ci totuși în vârstă, — i-au luat pe tineri în deșert, iar cei cu »puterea« în mână, au luat chiar biciul la ei, ca „să le bage mintea 'n cap"!.. — »La carte cu voi! Ce vă sfătoșiți«... Și umplură cu ei Văcăreștii și Galata și Turnu Severin.

Și nu-s nici 15 ani de atunci, și azi cine strigă țipător, că nu mai pot trăi de streinii ce-i sufoacă în meseriile lor, mai ales însă de jidani? Bătrânii cari au ajuns a se vedea și ei striviți la perete de vicleniî îmbulzitori, așa de tare, încât se ridică acum ei, oamenii așezați și cu sfat, și spun: Să fie capăt acestei stări, ce n'o mai putem suferi.

Advocații, Doctorii (medicii), profesorii, inginerii, și ceialalți breslași ai feluritelor științe, strigă conducătorilor de țară: Cerem românizarea corpului advocaților, a corpului doctorilor, a inginerilor...

Cum? Cereți românizarea carierelor de viață, în România? Dar cum ați ajuns la asta? Așa, că le-am pierdut pe jumătate pe toate și ca mâine vor fi pierdute de tot, prin îmbulzala străinilor, a evreilor mai mult ca a tuturor, pe aceste cărări de viață!

Și unde au străbătut, duc prăpăd în jurul lor, prin concurența lor necinstită, pe care o duc pentru a înlătura pe creștini din bresle, — ca să le poată stoarce apoi ei singuri!

Dumineca trecută s'a ținut la București Congresul (Marile Sfat) al trimișilor tuturor Barourilor advocațiale (a Societăților de advocați) din toată țara! Au fost mii de advocați de față, adunați ca la zi de mare primejdie. Și într'un glas au hotărît, să ducă cea mai strașnică luptă, pentru a romaniza barourile, adecă a curăți această breaslă de cărturari ai țării, de streinii străbătuți în ea fără samă, fără număr! Cel mult atâta loc să li-se lase, cât li-s'ar cădea după numărul lor ca neam strein, față de marea neamului românesc în țară!.. Asta ar fi așazisa »proporționalitate«, adusă după măsura numărului. După aceă măsură s'ar veni la 14-15 advocați români, un evreu și doar încă un strein. — Dar nu ca azi, când prin Basarabia, Bucovina, Moldova, prin Ardeal și Banat, avem barouri, în cari sunt 80 de jidani și 20 de creștini cu Români cu tot. Pe aiurea 70, 60 de streini și 40 de Români. Asta e: a da pânea dela gura fiilor, la cea a veneticilor, a vrășmașilor tăi!

Și lupta e pornită cu foc. Și e nădejde că nu se potolește, până nu schimbă lucrurile în țară!...

Ce vedem noi, cari ducem lupta pe firul marilor lupte începute de fiii noștri buni, de studențimea dela 1922, cea care a zăcut prin Văcărești, Galata, T. Severin?.. Vedem că se apropie »plinirea vremii«! Au fost prigoniți acei tineri buni, pentru că-și mărturiseau credința lor, pentrucă vedeau limpede în viitor, și spuneau și părinților și bătrânilor, ce văd, și au suferit, dragii noștri, mult pentru mărturisirea lor! *Dar suferința lor n'a rămas fără rod!* Tot cel ce sufere pentru dreptatea pe care o dorește, o cere, o chiamă, să știe ca la biruință va ajunge!

Urmare în pag. 2-a.

Cei din urmă articli

scriși de ION I. MOȚA pentru „Libertatea" lui dragă, de pe pământul Spaniei...

Răvașe dela Legionarii Români de pe Frontul Crucii, din Spania.

VI.

CAȚI OAMENI AU FOST IN ALCAZR? CAȚI AU CĂZUT IN LUPTĂ?

Imi pare rău că vremea scurtă și împrejurările în care scriu, nu-mi dau putința de a istorisi în liniște și cu amănunte, tot ce am aflat despre lupta dela Alcazar, luptă care ne a adus și pe noi Românii aceștia, pe frontul spaniol. Voi da deocamdată doar câteva cifre și rezumate, cât și câteva fotografii, urmând a povesti lucrurile amănunțit mai târziu, poate într'o carte, — *dacă Dumnezeu va vo! să fie așa*...

Când Maiorul Villalba a intrat în Alcazar, retrăgându-se cu oamenii săi dela Spital, starea apărării Alcazarului era foarte grea. Căci nu era hrană decât pentru 8 zile. Iar în Alcazar se aflau vreo 1800—1900 oameni, și anume: vreo 700 – 800 locuitori refugiați, neluptători (femei, copii) și 1100 luptători, cari erau: 208 elevi dela Școala Militară și Cadeți, 50 elevi ai Școalei militare de Educație fizică, 600 soldați în Garda Civilă, și 250 Falangiști (voluntari) ai lui Primo de Rivera. Total 1100 luptători.

Din acești 1100 luptători, 500 au fost răniți și 84 au murit în luptă. Deci au fost scoși din luptă numai 60%, ceeace este nemaipomenit, dat fiind că Alcazarul a fost făcut praf!

Asupra Alcazarului comuniștii au aruncat:

— 6000 obuze de artilerie de 75 mm.;

— 4000 obuze de artilerie de 155 mm.;

— mai multe mii de bombe de aviație;

— 3 explozii prin mine de explosibile (una din mine avea 7 tone, adică 7000 kg. explosibil, iar altele câte 3 tone);

— nesfârșite ploi de gloanțe de mitralieră;

— obuze incendiare și materii inflamabile aruncate cu pompe.

Intr'o singură zi au căzut asupra fațadei și turnurilor Alcazarului 450 obuze de artilerie de 155 mm., dărâmându-le până în temelii!

Dar cum spunem, hrana, la început nu ajungea decât pentru 8 zile... Iar încercuirea Alcazarului a ținut 72 zile! Văzând primejdia de a muri de foame, Maiorul Villalba, abia sosit din luptele dela Spital, atacă cu soldații din Alcazar depozitele din apropiere ale unei bănci, care făcea operații »warantare«, adică împrumuta țăranilor bani, în schimbul grâului pe care-l depozitau în antrepozitele (magaziile) băncii. Toat noaptea au cărat saci cu grâu în Alcazar, bătându-se totodată cu comuniștii, cari prinseseră de veste. Având grâu, au înjghebat o moară primitivă, au zidit un cuptor (pe care l-am văzut și noi, căci a scăpat neatins), și așa au avut câte 100 grame de pâine pe zi de fiecare om. Din fântâni se putea da câte un litru de apă pe zi fiecărui om. Iar cei 150 cai și catâri, din grajduri, erau tăiați pentru carne!...

LUPTELE DIN ALCAZAR

Pe scurt: zilnic bombardamente de artilerie și aviație. Lupte la baionetă au fost puține, căci comuniștii nu îndrăzneau să forțeze intrările, ci urmăreau nimicirea celor dinlăuntru

Plinirea vremii — se apropie...

(Urmare din pag. 1)

La marele Congres din București, vorbitori de frunte, ca advocatul Pogonat, decanul Baroului dela Iași, a slăvit prin cuvinte cald simțite, suferințele celor cari, naintea celor de azi, au pornit lupta asta de curățire a grădinei românești...

»O, dragi colegi — spune dsa, - prieteni întru aceeași înțelegere și ideal: ați plecat la războI cu învățăminte din cărți, și ați văzut că viața se împletește cu moartea... Când ați aflat lângă morminte, lângă sute de morminte, înțelegerea vieții, — ați luat înțelegerea adevăratului lor rol, (glasul mormintelor) drept călăuză a înălțărilor veșnice spre ideal, — așa că morții au ajuns a ne fi, cu sfințenia jertfei lor, călăuza noastră!

„Ce încheere strălucită este MOȚA și MARIN al acestor sforțări! Ce înțelegere limpede ne aduc aceste trupuri tinere, cari s'au jertfit“...

Și alte cuvinte de închinătoare aducere aminte s'au spus celor ce la luptă inimoasă au pornit pentru a neamului lor fericire, și unii în această luptă au căzut, senini și neînduplecați.

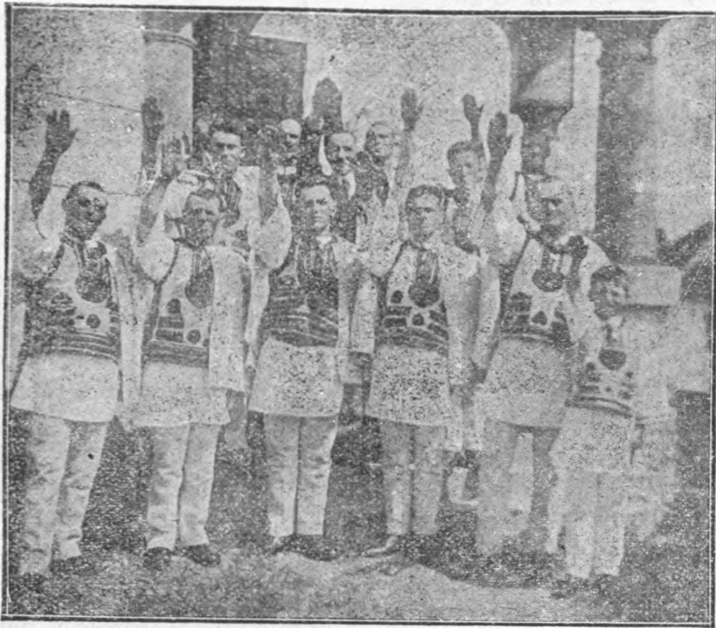
Voi, vrednici luptători de dreapta, de cea mai tare dreaptă, — cari vă ziceați mai nainte cum vă cerea inima, sau nici n'aveați un nume, iar azi vi-ați pus inima și gândul în numele ce vi-ați ales: „TOTUL PENRTU ȚARA“, — fiți mulțumiți de rodul stăruințelor și a suferințelor voastre, uneori foarte amare, — căci ceea-ce azi Marile Sfaturi ale feluritelor bresle fac și cer: rodurile stăruințelor voastre, de D-zeu însuflate, sunt! Și credința voastră cea de aur, tot mai bogate roade va aduce, până la marea izbăvire a neamului și la punerea dușmanilor sub picioarele lui!

Pr. I. M.

Viața harnicilor

LA PRICAZ.

In multe părți harnicii noștri frați, nu uită a da semne de viață, — de viața sufletului lor bun, prin fapte cari să le facă nume bun și lor și partidului „Totul pentru țară“, pe care îl slujesc cu credință.

Un astfel de cuvios semn de viață au dat harnicii noștri frați și frățiori din comuna *Pricaz* (lângă Orăștie). Dumineca în 25 April, bine credinciosul cantor *I. Stârc*, a ridicat un sfânt parastas pentru pomenirea cu laudă a camarazilor celor de un gând și o credință cu ei, Ionel Moța și Vasile Marin, și pentru dulcea odihnă a sufletelor lor. Tot poporul, căci tot poporul de aci l'a cunoscut pe Ionel Moța, a luat parte cu inimi înduioșate la mișcătoarea rugăciune slujită prea frumos de părintele I. Ardeu, care a avut și foarte calde cuvinte de dreaptă prețuire, a celor ce s'au jertfit de bună voie pentru sfânta noastră lege creștină și pentru scumpul nostru neam... Iar numeroșii membri ai partidului „Totul pentru Țară“, și-au plâns din tot sufletul pe fratele și camaradul iubit, plecat prea de timpuriu din mijlocul nostru.

După sfânta slujbă, un grup din acești camarazi de simțire și de gândire alui Moța și Marin, — s'au fotografiat în fața bisericii, în clipa când dădeau salutul roman (cu mâna deschisă, ridicată în sus), celor pentru cari sau rugat... Dăm aci chipul lor. (La aripa lor dreuptă se vede și însuflețitorul lor cald, cantorul I. Stârc). Fie pomeniți cu laudă pentru credința lor.

*

LA CĂSTĂU,

sat fruntaș lângă Orăștie, frații noștri cei harnici și credincioși, au ridicat în anul trecut 1936, o frumoasă cruce de piatră, întru pomenirea eroilor căzuți în război, — însemnând pe cruce că ei, credincioșii „Totului pentru țară“ au ridicat-o din ale lor puteri. Acum pe Dumineca Tomii au fost hotărîți să slujească un sfânt și sărbătoresc Parastas pentru frații și camarazii lor Moța și Marin și să facă ferbintea lor rugăciune acolo, în fața Crucii. Au fost poftiți și legionarii din jur. Vom da amănunte despre evlavioasa sărbare.

Din alte țări

INTRE ITALIA ȘI ANGLIA

s'a ivit o nouă încordare, care e un semn îngrijitor. In timpul din urmă toate ziarele engleze au o ținută foarte potrivnică Italiei, băgându-i de vină că prea se înarmează și se pregătește militărește, ca vrând a fi gata să înfrunte pe ori-cine care s'ar pune în calea politicei sale, — așadar și pe mândra și încrezuta Anglie. Iar Anglia nu e învățată a vedea și state, cari să nu se plece înaintea mărimei sale. De aceea o atacă mereu pe Italia prin multele și marile ei ziare. A mai venit la mijloc și Incoronarea Regelui Angliei, la care guvernul englez a invitat și pe Negusul Abisiniei, — ca și cum acea Abisinie n'ar fi azi sub stăpânire italiană, Negusul ei ar fi încă Domn al aceleia. Asta a hotărît pe Italia, ca ea să nu iee parte la acele serbări. Ba având în vedere ținuta ziarelor engleze, guvernul italian a chemat acasă din Anglia, pe toți corespondenții (vestitorii) ziarelor italiene din Anglia! Asta chiar în ajunul Incoronării, pentru-ca ziarele italiene să nu aibe trimișii lor acolo, ci să nesocotească toată parada și sărbătoarea Angliei. — Așa a și fost. Incoronarea a trecut și ziarele italiene n'au dat știri dela ea, ca și cum nici n'ar fi fost. Doar atât: „Regele Angliei s'a încoronat“.

Astfel de încordări, nu sunt semne bune.

prin obuze. Totuși s'au dat și atacuri la baionetă, mai ales după explozia minelor, când comuniștii, crezând morți pe aproape toți naționaliștii, au pătruns în cetate, dar au fost repede izgoniți. Un ofițer, Căpitanul Badenas, a respins, el singur, cu grenade, un atac al unor tancuri venite prin surprindere. Dar apoi a murit și el, în luptele dintr'o altă zi. — Minele n'au omorât decât un ofițer și un soldat, deoarece naționaliștii cunoșteau clipa exploziei (nu se mai auzeau ciocăniturile sfredelelor), iar inginerul Alcazarului a strâns toată lumea în niște pivnițe, în cari el știa că puterea exploziei nu va putea strica nimic. - Ferestrele din oraș, ca și minunatele vitralii (ferestre vopsite) ale admirabilei catedrale, au fost sparte toate de explozie.

In cursul luptelor din Alcazar, naționaliștii au pierdut cam jumătate din clădirile Alcazarului, care au fost, pe rând, ocupate de comuniști. Dar în inima cetății n'au putut pătrunde.

Maiorul Villalba a fost rănit de 4 ori în aceste lupte din Alcazar. — Morții erau îngropați de către un ofițer care făcea slujba religioasă, fără a fi preot. — Două femei au născut câte un copil în timpul asediului.

La un moment dat, vizitând vizuinele Alcazarului, ofițerii ne spun să ne punem batistele la nas, căci trecem prin pivnițele în cari sunt îngropați morții, acoperiți doar cu o palmă de pământ. In fața pământului răscolit și acoperit, acum cu flori, ne oprim o clipă, ne descoperim și spunem o răgăciune...

† ION I. MOȚA

Păcătoasa lăcomie după „putere“...

Fiindcă plecarea guvernului liberal, e sorocită prin însăși legea, care prescrie că un guvern poate sta la conducerea țării numai 4 ani, după cari trebue întrebată iarăși marea obște a locuitorilor, de-i mai vrea ori nu-i mai vrea? — și cum liberalii în toamnă împlinesc cei 4 ani, —

— e mare frământare între partidele de „opoziție“ (din împotrivire), că oare pe cine cade „norocul“ și sorocul să le iee locul?.. Și toate partidele se silesc a atrage pe partea lor grosul poporului, mulțimea locuitorilor, cari, la vremea sa, să-și arate părerea, că pe al lor partid l'ar dori. — „LIBERALII“ îndeamnă poporul: să ne cereți tot pe noi, că noi știm conduce țara în pace și mulțumire!; — „FRONTUL ROMÂNESC“ (al dlor Dr. Vaida, Dr. Vlad și soții) spun: pe noi să ne cereți prin voturile voastre, căci noi vrem mai mult bine poporului românesc, rupându-ne de legăturile pe care partidul național-țărănesc, din care făceam parte, le are cu jidovimea! Noi n'o mai vrem! Vrem ca Românii să fie ajutați la mai multă putere (în țara lor); — „NAȚIONAL-CREȘTINII“ dlor Goga-Cuza spun: Pe noi să ne ridicați, că suntem mai vechi luptători împotriva jidănimei, de care se îngrozesc acum și alte partide, cari până ieri nu prea vedeau acest rău; — partidul „TOTUL PENTRU ȚARĂ“, a dlor General Cantacuzino-Codreanu, spun: Adunați-vă în jurul nostru, care niciodată, nici pe o clipă, n'am primit lângă noi vr'un jidan, știindu-l atât de primejdios dușman! Noi mergem pe drumul CEL MAI DELA DREAPTA, cel mai curat, mai nepătat, mai neînduplecat! Noi am umplut de 15 ani temnițele, suferind prigoanele cele mai sângeroase pentru credința noastră, — prigoane pe cari jidanii le cereau (și le cer) guvernelor împotriva noastră, — și pe cari acele guverne, odată liberal, odată național-țărănesc, le îndeplineau și le îndeplinesc, în chipul cel mai slugarnic!..

Stă fiecare partid cu ce știe el mai bun despre sine, în fața poporului. Dar toate cele mai de sus, își întorc glasul mai ales către poporul românesc, sau chiar NUMAI către ROMÂNI. Și numai dacă oarecari streini CREȘTINI, cari nu se arată vrășmași răi statului, nici neamului românesc, ar cere să le primească sprijinul lor de creștini și supuși credincioși statului român, — i-ar primi și pe aceștia lângă sine, fără înse a se umili lor, pentru acest lucru.

— Singur partidul așa zis „NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC“, condus de Dr. LUPU, MADGEARU și de MIHALACHE (acesta numai ca „firmă“, ca tablă de prăvălie, pe care e zugrăvit un „țăran“ rumun, deși în prăvălie e un jidan cu perciuni!..), — numai acest partid, se coboară la așa fel de cerșire de sprijin la străini, mai ales LA JIDANI, încât e vrednic să se întoarcă toată lumea de către el. Partidul așa zis național-țărănesc, s'a întovărășit cu partidul evreesc din țară, încât acesta îl socotește de partid AL SĂU, al neamului evreesc! Deteră dovadă despre asta în alegerile pentru județ sau comună ce se făcură (și se mai fac) alegeri în cari Evreii sprijiniră cu toată puterea pe „NAȚIONAL-ȚĂRĂNIȘTI“, ca pe partidul lor! — Drept dovadă, — și pentru ca bunii noștri frați țărani cari cetesc această foaie, să nu creadă că vorb'm vorbe în vânt și pline de patimă, arătăm aci ce chemări au făcut, de pildă, Evreii din CHIȘINĂU (Basarabia) în preajma alegerilor pentru conducerea nouă a acelui oraș. Iată chemarea cea prea limpede grăitoare:

EVREI,

Votați lista No. 2, a NAȚIONAL ȚĂRĂNIȘTILOR, dacă vreți, ca și'n viitor, **să fiți stăpâni pe primăria și Banca orașului.**

2. Să pătrundă cât mai mulți **de-ai noștri funcționari la primărie.**

3. **Piața să fie în stăpânirea noastră.**

4. **Brutăriile, măcelăriile, lăptăriile și tot comerțul de alimente, să rămână în mâinile noastre.**

5. Ca **spitalul nostru** să **treacă în bugetul primăriei.**

Faceți ca prin votul vostru să învingem. Victoria național-țărănismului **va fi și victoria noastră.**

Feriți-vă de lista No. 1, liberală, pentrucă, deși pe acea listă sunt 11 candidați evrei, liberalii nu sunt sinceri cu noi, înșelându-ne totdeauna.

Iscălită: **„Evreimea Democrată“.**

*

Cred că ai înțeles prea mult, frate țăran român, care mai ții la partidul „Național-țărănesc“ și la „roata“ lui, — că pe ce drum te chiamă și te trage acel partid, azi cu totul înstrăinat, jidovit!

De aceea, de-ți iubești viitorul, copiii și tot ce e al tău — sprijinește pe luptătorii de dreapta, pe cei mai de dreapta!

O poveste urîtă

Mare e durerea noastră, când trebue să arătăm pe câte un român cu frumoasă învăţătură, pe care până ieri îl lăudam, chiar preamărisem, — că s'a rătăcit cu sufletul şi cu inima şi il s'a dat în tabăra vrăşmaşilor neamului din care şi el face parte. O astfel de întâmplare dureroasă ni-a fost dat să trăim de vre o jumătate de an, decând scriitorul cu frumos nume *Mihail Sadoveanu* s'a dat pe partea vesparului de jidani din strada Sărindar din Bucureşti, care este redacţia gazetelor jidoveşti *„Adevărul“* şi *„Dimineaţa“*, şi s'a închinat acelora pentru plata de 100.000 Lei pe lună, ca „Director“ al păcătoaselor cupe de venin ce sunt acele ziare. De atunci multe voci s'au ridicat împotriva nenorocitei fapte alui Sadoveanu, zis azi „Jidoveanu“, toţi Românii de inimă osândindu-l cu asprime. Dintre câte s'au scris zugrăvindu-i păcatul, un articol foarte grăitor este cel de mai jos, în care il vezi pe Sadoveanu ca într'o oglindă, care-l arată în toată urâţenia lui. Iată articolul, scris de Directorul nostru, părintele I. Moţa:

Cât de dureros se adevereşte, că — istoria se repetă.. Odată în bine, de nouă ori în rău..

Par'că l văd pe viteazul cu braţ tare şi inimă mare IOAN VODĂ CEL CUMPLIT, pe podişurile munţilor din jurul Huşilor, în aşezările lui bine aţese şi întărite, ca într'o cetate, aşteptându-şi, încruntat, duşmanii, aşa cum atât de viu il descrie Bogdan Petriceicu Haşdeu... Şi când aceştia apar, el le dă lovituri zdrobitoare, încât, spăimântaţi, fug de nu mai văd drumul şi nu-şi mai află capul...

Că se ridicase temutul Sultan Selim al Ţarigradului, şi trimisese asupra Voevodului român, pe cel mai mare meşter de războl ce avea, pe Ahmed Paşa, în fruntea unei oştiri, de care s'ar fi cutremurat oricare mare împărat al acelor vremuri. Ahmed avea să înainteze cu 100.000 dinspre Dunăre în sus, iar Adel-Ghirai, fratele Hanului Crimului (Crimeei), să vie din spre Miazănoapte, cu alţi 100.000 de Tătari, — ca aşa să prindă într'un cleşte uriaş pe Voevodul creştin şi oastea sa. Şi aveau poruncă să-l ducă înaintea lui, a încrezutului Sultan, sau viu, sau mort!

Era Sultanul aşa de înfuriat asupra Voevodului, pentrucă acesta în trei încăerări ce a mai avut cu armiile turceşti, le a bătut şi risipit, ca pleava de vânt! Pierduseră Turcii vreo 200.000 de oameni, în vreme ce Cumplitul Ion doar vreo 10.000. Acum voia răzbunare!

Şi care nu-i fu Sultanului mirarea, când văzu, că nici acum, cu toată uriaşa sa armată, nu-l poate sfărâma! Mai multe atacuri păgâne se prăbuşiră, isbite de tăria liniilor apărate de straşnicul Ion Vodă pe podişurile din jurul Huşilor!

Atunci păgânul se gândi la altă „armă“, pentru a-şi răpune duşmanul: LA ARMA CUMPĂRĂRII CU ARGINŢI a vreunui ticălos din jurul viteazului! Şi-l găsi pe cel gata a se vinde: Era un comandant din cei mai apropiaţi de viteazul domn: IEREMIA GOLIA, comandantul cavaleriei, parte hotărâtoare în armata şi în lupta acelor vremi!

ŞI L-AU CUMPĂRAT PE IEREMIA GOLIA, CU 30 DE PUNGI DE GALBENI, ca să-şi trădeze pe Domnul său şi tot neamul.

Urmarea fu: când a 4-a oară Ion Vodă întâmpină pe păgâni, — iată, că deodată şi el îşi văzu braţul stâng rupt: CAVALERIA LUI, DUPĂ PILDA ŞI SEMNALUL DAT DE IEREMIA GOLIA, ÎŞI PLECĂ STEAGUL ŞI RIDICÂNDU-ŞI CUŞMELE IN SULIŢI, TRECU LA DUŞMAN!

Ion Vodă văzu grozăvia, dar nu-şi pierdu capul: se aţinu în calea duşmanului cu aceea ce i-a mai rămas credincios: cu infanteria de la centru, cu cazacii dela dreapta şi cu cavaleria ce putu înjgheba în grabă din rezerve. Şi, cu picioarele înfipte în pământ, aşteptă atacul.

Turcii puseră în liniile dintâi pe trădători şi aşa înaintau. Ion Vodă când îi văzu, strigă credincioşilor săi:

— IATĂ VÂNZĂTORII NOŞTRI! TOATE FOCURILE, TOATE LOVITURILE VOASTRE, ASUPRA LOR LE ÎNDREPTAŢI!

ŞI MIŞEII PEIRĂ PÂNĂ LA UNUL! Iar Moldovenii prinzând curaj, puseră din nou pe fugă pe păgâni!

*

Povestea urâtă a lui Ieremia Golia, eu o văd repetându-se azi în faţa noastră, în chip respingător. Neamul românesc e din nou atacat de un vrăjmaş care i vrea peirea: de neamul evreesc, care-i dă atacuri piezişe, înveninate primejdioase, când „dinspre Dunăre“, când dinspre stepele „Crimului“, din toate zările...

Dar neamul lui Ion Vodă se ţine tare. Şi dacă toţi comandanţii părţilor din cari e formată armia lui luptătoare, ar fi credincioşi şi sdraveni la suflet, — nu ne-ar putea face veninosul duşman, nici cel mai mic rău.

Dar durere, se găsesc şi azi între noi suflete netrebnice, sămânţă de a lui Golia...

Cea mai vrednică de dispreţ pildă de astfel de suflet, ni-l dă azi noul nostru Ieremia Golia, MIHAIL SADOVEANU, comandant peste mii de suflete pe cari le-a fost adunat în jurul său, prin scrisul său măestru. Şi cum între neamul nostru şi cel evreesc, durează luptă crâncenă de ani de zile, — de curând armia naţionalistă era cât pe-aci să spargă frontul vrăjmaş şi să sdrobească cuibul păcătos, — când deodată noul IEREMIA GOLIA, tot ca acela, pentru câteva pungi de galbeni îşi ridică cuşma în vârful peniţei prefăcute în suliţă înveninată pentru sufletul românesc, şi trecu, fără teamă de Dumnezeu, în tabăra duşmanului, făcându-se ocrotitorul lui şi întărindu-i atacul contra noastră!

Trădarea lui Ieremia Golia nu-e cu nimic mai criminală, ca cea a lui Mihail Sadoveanu! Acela a vândut o ceată de stârvuri omeneşti, acesta şi-a vândut sufletul, prefăcându-l în stârv, care răspândeşte în juru-i duhoare pestilenţială, pentru a otrăvi sufletele fiilor neamului său!

Ion Vodă cel cumplit a poruncit credincioşilor săi: TOATE SĂGEŢILE VOASTRE ASUPRA LUI GOLIA ŞI A MIŞEILOR DIN JURUL SĂU! Noi strigăm sufletelor româneşti:

Toate săgeţile dispreţului vostru şi a mândriei voastre de Români şi creştini, asupra acestui nou Ieremia Golia! Zvârliţi în norol ori ce tipar pe care mai vedeţi numele lui pătat de trădare, scoateţi-l din inimile voastre şi a celor iubiţi ai voştri! Numele lui să fie pomenit numai pentru a da fiori de moarte celor ce aud de fapta lui! Fie el legat în amintirea voastră cot la cot cu Ieremia Golia, şi când zici Golia să înţelegi Sadoveanu, şi când zici Sadoveanu, să ai fiorul rece ce-l ai rostind „Golia“...

Protoiereu IOAN MOŢA
Orăştie

Cea mai nouă pedeapsă!

In anul trecut la Congresul Studenţesc ţinut la Tg. Murăş, tinerii, în consfătuirile lor de după adunare, s'au înţeles în ce fel să ducă mai departe lupta pentru a-şi ajunge scopul cel mare: de a face din ţara noastră, o ţară cât mai românească. A trecut congresul, au trecut consfătuirile, fără scandal, fără ceva bătător la ochi.

Târziu, peste vre-o lună de zile, s'au aflat câţiva cari să spună pe la poliţie, pe la siguranţă, că acolo tinerii au luat înţelegere între ei, să pedepsească straşnic pe cei pe cari îi vor socoti abătuţi dela drumul drept al luptei naţionale.

Acest »denunţ« (pâră în ascuns) s'a luat ca bun şi s'a pornit proces împotriva conducătorilor acelui Congres. La sfârşitul săptămânii trecute, procesul a fost judecat la Braşov. Apărători mulţi. Dar Tribunalul nu li-a dat putinţa a-şi aduce martorii şi a dovedi prin ei nevinovăţia acuzaţilor. Atunci toţi apărătorii au părăsit scaunele lor de apărare — şi tinerii au fost judecaţi fără apărători — şi li-s'a dat, acum Luni, în 17 Mai, pedeapsă grea:

Gh. Furdui, Preşedintele Uniunii Naţionale a studenţilor creştini, apoi tinerii Alexandru Cantacuzino, Paul Vraja, Teodor Ghioraş, Nicolae Crudu, Ştefan Georgescu şi N. Mărculescu, *au fost osândiţi la câte UN AN ŞI JUMĂTATE închisoare!* Iar Ion Bozântan şi Emil Bulbuc la câte *UN AN*.

Toţi au înştiinţat recurs.

Încă un cuvânt despre Partenie Cosma

Un cetitor al nostru din Sibiu, văzând cuvintele de dreaptă preţuire ce le-am scris noi despre PARTENIE COSMA, ne trimite următoarele şire, ca o întregire a icoanei însemnatului bărbat:

„Partenie Cosma mai e vrednic de scos la iveală şi pentru alte puncte de vedere ale gândirii şi lucrării sale. El preţuia şi sprijinea, cât îi îngăduiau puterile, toate întreprinderile româneşti DE CARI VEDEA LEGAT UN SCOP MAI INALT, mai ideal. Văzând că „Asociaţiunea transilvană“, cum se numea pe atunci, urmăreşte scopuri frumoase, culturale, româneşti, o ajuta cu sfatul şi cu fapta, ca să-şi poată atinge ţintele sale. A ajutat mai mult ca toţi, să înfiinţeze vestita „Şcoală Civilă de fete“ din Sibiu, cea care a ajuns atât de mult lăudată pentru creşterea aleasă, românească şi creştină, ce se dădea fetelor aci. Veneau din vechiul Regat numeroase copile, ca să primească îndrumări de viaţă, în această înţelept condusă Şcoală de fete.

Dar apoi şi pe aceste aşezăminte culturale, le îndruma să fie, ŞI ELE, la rândul lor, ajutătoare a altor aşezăminte bune româneşti. O pildă mult grăitoare:

Partenie Cosma ştia, că marele Şaguna întemeiase aci în Sibiu, printre multe altele, şi o „Tipografie Arhidiecezană“, în care să poată tipări mai uşor mulţimea de cărţi bisericeşti şi foaia metropoliei. — Şi ştia că marele Arhiereu nu a voit să facă câştiguri materiale, sau chiar specul, cu această tipografie, ci a legat'o şi pe ea de un scop de binefacere: Din câştigul ei să se dee ajutoare preoteselor văduve şi lipsite. Că nu era pentru ele fond de penzii (cum nu este nici în ziua de azi). Gândul la soarta acestor soţii de foşti slujitori ai altarelor, — l'a îndemnat să le vie în ajutor în anii văduviei şi a bătrâneţei lor. Poate avea un aşezământ industrial, un scop mai creştinesc, mai frumos?

Şi Partenie Cosma, adânc înţelegător al astor-fel de strădulnţe, a făcut, ca toate tipăriturile Băncii în fruntea căreia sta „Albina“, ca şi toate tipăriturile „Asociaţiunii“ la care cuvântul hotărâtor avea, ACI, LA TIPOGRAFIA CEA CU NOBIL ŞI CREŞTINESC SCOP, SĂ SE TIPĂREASCĂ, ajutându-o prin aceasta în mersul ei bun spre ţinta sa umană.

S'a retras Cosma dela Albina. Veniră vremuri noi cu oameni noi peste tot locul,— şi oamenii „noi“ prea curând au uitat mersul pe cărarea celor vechi.

Azi Tipografia Arhidiecezană, cea împărţitoare de creştineşti ajutoare, NU MAI ARE NICI O TIPĂRITURĂ DE FĂCUT NICI DELA „ALBINA“, NICI DELA ASOCIŢIUNE! Au părăsit'o ca pe o tipografie străină de inima lor, de gândul lor, de simţământul lor.

S'a înfiinţat în Sibiu o nouă tipografie românească, întreprindere de simplu câştig, de specul, pentru întemeietorii săi. Şi isteţii fondatori au ştiut atrage pe partea lor, poftindu-i ca acţionari şi participanţi la câştigul ce-l va aduce tipografia, pe câţiva funcţionari hotărâtori, chiar directori dela „Albina“, apoi pe unii fruntaşi hotărâtori dela „Asociaţiune“ şi Şcolile, să dee toate tipăriturile de cari au trebuinţă, NUMAI TIPOGRAFIEI CELEI NOI, DE SPECULĂ ŞI CÂŞTIG PERSONAL!.. Şi aşa e asta de vre-o 15 ani...

Când mă gândesc la aceste lucruri „mici“, eu nu le văd aşa de mici, ci văd cât de mare era Partenie Cosma şi generaţia lui, care se gândea cum şi astfel de lucruri „mici“ să fie legate de scopuri mari, să aibă o laturе ideală, nobilă, care să le înalţe peste socotinţele cele prea de toate zilele, prea pământeşti, prea omeneşti.

Cu atât mai mult: fie pomenită cu cinste lucrarea şi gândurile oamenilor ca Partenie Cosma...

Vede-bine.

O minunată „Ghicitoare“

publică „Porunca Vremii“ — ghicitoare scrisă de poetul fabulist cu mare har VASILE MILITARU, care iscăleşte multe din pleznele de biciu ce le aplică mai pe spate, mai pe obrajii vrăşmaşilor neamului nostru, jidanii şi slugile lor, jidoviţii. O astfel de pleaznă de bici e şi ghicitoarea de mai jos pentru slugile „lupilor“. Iată o:

Vine lupul din pădure,
Dela stână oi să fure,
Iar cіobanii, lângă vatră,
Leagă cânii care latră.

Turma behăe şi plânge,
Sfâşiată, toată sânge,
Dar ciobanii, turmii rudă,
N'au urechi ca s'o audă!..

Ghici, Române, rob al pâinii.
Cine-i „lupul“, cine-s „cânii“?
Şi ce sunt acei ciobani:
Paznici turmei sau duşmani?

RADU BARDĂ

Faceţi şi pe cunoscuţii Dv. să se aboneze la „LIBERTATEA“

Pe aiurea şi pe la noi

La noi ştim cum a fost: Când Şahterul din Albaiulia, nainte cu câţiva ani, a împlântat cuţitul în pieptul unui Român care a intrat în măcelăria lui evreiască şi i-a băgat de vină că i-a luat hoţeşte bucăţile şi păţile cele mai bune din carnea sa, - dus la judecată, Şahterul a fost uşor osândit şi... lăsat pe picior liber până-i umblă recursul. A doua zi a zburat ca un liliac peste graniţă şi Românul a rămas bine mort şi jidanul pasere zburătoare în largul zărilor.

Acum iacă ce se petrecu zilele trecute în Polonia. In orăşelul Brzesc, pe Bug, câţiva poliţişti au intrat în măcelăria jidanului Seczerbowski şi au aflat 10 viţei tăiaţi în ascuns, împotriva rânduelilor legilor de tăiere a viţelor. Au vrut să-i confişte (să-i iee) carnea. Atunci fiul măcelarului a sărit cu cuţitul şi l-a împlântat în ceafa unui poliţist, care, în urma rănii, a murit peste puţină vreme. — Cum s'a auzit de grozăvia evreului, sute de locuitori poloni ai orăşelului, au tăbărât asupra prăvăliei evreului făcând-o praf, iar apoi au pornit prin oraş şi pe care evreu îl întâlneau, îl băteau măr, şi prăvăliile evreeşti pe toate le-au zdrobit, au luat mărfurile din ele şi le-au împărţit săracilor din oraş şi i-au întors lovitura însutit. Au trebuit să fie chemate ajutoare de poliţie şi de soldaţi din vecini, ca să poată potoli furia Polonilor asupra fraţilor ucigaşului, - care a fost arestat şi acolo-i vor putrezi oasele în temniţă.

E firesc ce se petrece acolo: jidanii au început a fi ei cari sar asupra creştinilor, — însă Polonii nu-s prea „mieluşeii Domnului" cari să le sufere îndrăznelile.

—o—

DIN VIAŢA PARTIDELOR

Cea mai frământată e viaţa în Partidul aşazis „Naţional Ţărănesc". A învolburat'o foarte păşirea cu stângul, şi cât mai spre stânga, alui Dr. Lupu şi Madgearu. Aceştia mărturisindu-se cu totul trecuţi la comunişti, — au înfiorat inimile tineretului din partid, căci în tineri totuşi inimile sunt mai curate. De aceea ajunserăm să vedem zilele trecute la Bucureşti, adunarea capilor tineretului naţional-ţărănesc, în care un fruntaş al lor, Dobridor, a spus:

„Nu noi tineretul, ci Conducerea partidului e aceea, care a ieşit afară din programul partidului. Dl Mihalache ne-a spus într-o zi în cabinetul său, că-i place lupta noastră (de a rămânea cu Românii şi nu a ne duce la jidani), că dl Lupu e acela care a greşit! Dar după asta iară ne-a uitat şi merge la cot cu Dr. Lupu.

Un altul, I. Crăciun a spus: Am ajuns ca comununiştii, cu Dr. Lupu în cap, să ajungă a avea ei precumpănirea în partidul naţ. ţărănesc.

Aşadar o mărturiseşte chiar un fruntaş, că în partid azi COMUNIŞTII au puterea, cu Dr. Lupu în frunte.

„Dr. Lupu — spune dsa,— cel puţin ştie ce vrea: E COMUNIST, — dar Mihalache INŞALĂ LUMEA prin şederea pe două scaune (echivoc).

— Altul, av. Teodoru spune: Mărturisesc că în partidul naţional-ţărănesc VÂNDUŢII DE NEAM şi de străduinţele lui, voesc să-i taie acestui frumos stejar singura rădăcină de viaţă: TINERETUL!

— Altul, Oprea Dumitrescu spune, că oamenii lui Dr. Lupu au împărţit în timpul sărbătorilor manifeste (chemări tipărite) comuniste, şi au cerut ajutoare băneşti şi hrană pentru comuniştii închişi la Doftana şi pentru Ana Paiker (căpetenia comunistă, azi osândită).

Bunii noştri cetitori afle din chiar gurile tinerilor naţional ţărănişti, care-s capii acelui partid şi pe ce cale e pornit!

Sub fericita stăpânire engleză...

In India, ţară uriaşă în Asia, stând sub stăpânire engleză, s'a descoperit, din întâmplare, de către un aviator care a zburat prin acele părţi neumblate, un sat mare, — i-ai putea zice oraş, dacă n'ar fi aşa de sărac în înfăţişarea lui pe cât e de mare: S'au găsit în întinsul sat, de care nimenea n'a ştiut până acum, nu mai puţin ca 16.000 de oameni, Indieni de baştină. Ei duceau acolo o viaţă retrasă, singuratică, am putea zice ascunsă, lipsită de toate plăcerile ce le au alte ţinuturi şi sate, cari vin în atingere cu oamenii din alte sate şi oraşe. Se hrăneau cu ce le da pământul lor ferit de lume, se îmbrăcau cu haine făcute de ei.

Pe urma descoperirii aviatorului, deregătoriile engleze din acel ţinut, s'au pus pe drumuri neumblate, străbătând păduri şi văi şi, după multă rătăcire, au dat peste stupul acela de oameni, fugiţi de lume. I-au ispitit că de unde au ajuns acolo şi cum? Dece se feresc de „lume" şi de fraţii lor? Şi sărmanii au răspuns, că ei nu-s de pe altă lume, au trăit şi ei în „lumea" fraţilor lor Indieni, dar n'au mai putut trăi de greul birurilor ce trebuiau să plătească stăpânirii, că abia putându şi câştiga cât să le fie pentru băgat în gură, nu puteau plăti birul, şi fiindcă trebuiau să facă rost de el cu orice preţ, — ca să scape de o aşa viaţă strâmtorată, s'au înţeles să se retragă undeva, în locuri nelocuite, îndepărtate, unde să aibă pace... Aşa au venit la început mai puţini şi au întemeiat satul, apoi au tot venit alţii, cari au auzit ca de mare taină, până s'au adunat încă mulţi de tot.. E satul celor fugiţi de lume.

Au fugit, dar nici aci n'au scăpat de acei de cari au fugit. Stăpânirea engleză i-a luat şi pe ei în samă şi i-a făcut iară „cetăţenii" săi plătitori de biruri, — doar că a hotărât să-i supună la cel mai mic bir ce se poate... Dar tot i-a pus şi aci...

—o—

NOUTĂŢI

Dureroasă întâmplare s'a petrecut săptămâna trecută la Orăştie: Un muncitor lucrând pe schelele bisericii noi ce se zideşte în Piaţă, — a călcat greşit pe podul de scânduri de sub picioarele sale şi s'a răsturnat de sus, căzând pe cap aşa de nenorocit, că în trei ore a murit. Intâmplarea a întristat tot poporul, tot oraşul. Nenorocitul a fost înmormântat în ziua de 10 Mai, cu mare jale. A lăsat după sine o văduvă şi 2 fii. D zeu să-l odihnească în pace!

*

Copil ucis cu petri, de alţi copii comunişti. O groazăvie mult grăitoare s'a petrecut la Lyon, în Franţa. Fiind azi şi în această ţară mai mult de jumătate de popor bolnăvit de boala comunismului, firea sălbatecă a părinţilor, a trecut şi la fiii lor, - şi urmările s'au văzut în grozăvia dela Lyon: Un băieţaş de 9 ani, a unui medic, mergea pe stradă, când de-odată o fetiţă comunistă, strigă celorlalţi copii din apropiere: „Uitaţi un fascist ticălos"! (adecă naţionalist). Indată s'au adunat mai mulţi copii, 9 inşi, în jurul lui. Fetiţa s'a repezit la copil şi i-a tras câteva palme şi pumni în obraz. Ceilalţi s'au repezit la el cu pietri şi atâta l'au lovit, până a căzut jos, unde au mai izbit în el, până nefericitul a murit! — Numai pentru că tatăl lui e un cunoscut naţionalist. Cei mai mulţi dintre copiii ucigaşi, erau jidani.

*

Mare sărbare sportivă la Orăştie — va avea loc în 23 Maiu: Peste 1500 de tineri: străjeri şi premilitari, vor da producţii de sărituri gimnastice în nălţime şi lungime, jocuri de petrecere, oină, mingee, jocuri-naţionale şi coruri. Producţiile încep la ora 3 d. a.

*

In oraşul Bălţi — din Basarabia, s'au făcut alegeri pentru membri în Consiliul comunal. Ştiţi cum s'a încheiat alegerea? Ca în Iudea: din 20 de membri abia au intrat şi 3 Români, toţi ceilalţi 17 Evrei, Nemţi, Poleci, ce vrei... Da, şi tot aşa va fi, până când o stăpânire drept înţelegătoare a viitorului, nu va face, ca oraşele din ţinuturile nou alipite României, să fie cel puţin 40—50 de ani conduse de ROMÂNI-BUNI, trimişi de oriunde din ţară, pentru a îngriji de destinele ei!..

*

Un sfat, ce trebue urmat! Conducerea Partidului „Totul pentru Ţară", chiamă pe toţi membrii săi, să fie cu bună luare aminte asupra întrebării, dacă membrii partidului SUNT LUAŢI IN LISTELE ELECTORALE sau nu? Că se poate întâmpla, ca în cursul anului de faţă, să avem alegeri pentru statul Ţării! Şi dacă membrii „Totului pentru Ţară", acei cari au vârsta şi dreptul de alegător (aşadar cei cu 21 ani împliniţi), nu-s luaţi în listă, — acela partidului de nici un folos nu-i sunt! Capii „cuiburilor" să şi vadă de membrii cuibului lor, ca să-i ştie luaţi în liste! Să-şi caute fiecare dreptul lui şi să-l ceară, căci se aude, că în anumite părţi, cei chemaţi a încheia listele alegătorilor, lasă afară din ele pe capete pe membrii „Totului pentru Ţară", pentru a lipsi prin asta partidul de tot atâtea braţe de luptă, de tot atâţia votanţi. Iar dacă cei cu drept nu-şi văd de dreptul lor, când va veni porunca să meargă toţi la vot, sprijinind pe candidaţii partidului, e ca şi cum o armată de voinici inimoşi, ar pleca la luptă fără puşcă şi fără muniţie!.. Muniţia e votul. Prin el războţi spre ţinta ce o doreşti.

Cei chemaţi, fiţi treji şi nu vă uitaţi de acest lucru, până e vremea lui!

*

O căsătorie ca mai rar. La Arad s'a încheiat o căsătorie la primărie, ca şi care în o sută de ani una: Mirele, un oarecare Szabó Iştvan, are vârsta potrivită mirilor, de 83 de ani, iar mireasa, Hizó Iulcsa, de 73 de ani... Ofiţerul stării civile, după ce i-a declarat căsătoriţi, — i-a felicitat cu foc...

*

Averescu—Stelescu... Ne e frate greu a pune lângă olaltă aceste două nume. Dar o întâmplare ciudată de noi, încă puţin înţeleasă, — le pune lângă olaltă:

Când Stelescu a fost ucis, — în chipul ştiut, — de 10 tineri cari voiau să răzbune trădarea lui faţă de partidul pe care-l slujise şi care-l ridicase cât putuse mai sus, făcându-l chiar deputat, — dl. mareşal Averescu a trimis o scrisoare de condolare familiei. Nimic de zis. O vorbă de mângâiere unor îndureraţi e o facere de bine. Dar acum când suprimătorii lui Stelescu fură osândiţi la cea mai mare pedeapsă ce o cunosc legile ţării, la munca silnică pe viaţă, — dl. mraeşal Averescu, trimite o nouă scrisoare, felicitând pe judecătorii cari au dictat osânda.. Lumea se întreabă nedumerită, ce legături vor fi existat între d. mareşal şi Stelescu, de-i dă atât de ostentative atenţii?... Că le dă, nici o supărare, dar oare de ce?

*

Intreprinderile Forestiere Române din Cluj, cari merseră câţiva ani rău, — s'au îndreptat în mersul negoţului lor, şi anul trecut l'au încheiat cu un câştig curat de lei 2 milioane şi 260 de mii.

*

Mama vitregă nu totdeauna vredniceşte numele de „mamă".. La Predeal Bran femeea Maria Pomană avea mamă vitregă (maşteră) pe Ana Chiţu. De ce, de ce nu, mama îşi ura pe fica sa maşteră, şi la 10 Mai s'a întâmplat nenorocire mare: Maria, fica, femee măritată şi ea acum, după cină s'a simţit rău de tot, arsuri ca focul la stomac, şi din rău în mai rău, până ce în puţin timp a murit în dureri grozave. Doctorii au dovedit că femeea a fos otrăvită. Mama vitregă e arestată, căci ea i-a dat mâncarea şi se bănueşte că ea i-a pus otravă în mâncare. Doamne apără de cias rău pe tot omul, — că aci numai ciasul rău a putut da astfel de gând unei „mame", i.e şi maşteră, faţa de fica sa...

*

Schimbări noi s'au făcut în mersul trenurilor. — dela 22 Mai înainte; plecările şi sosirile pe multe linii s'au schimbat cu ceva, — iar pe unele linii mai mult căutate, se pun în circulaţie trenuri de vară, pentru felurite băi din ţară.

*

Paguba săracilor pentru bucuria bogaţilor... Anglia a încoronat, săptămâna trecută, cu paradă foarte mare, pe noul său Rege. In ziua întâie a încoronării, tot lucrul în ţară a fost oprit, — ca semn de sărbătoare. Dar lucrătorii minieri din comitetul Durkham n'au primit bucuroşi încetarea lucrului, care le face pagubă, şi au cerut conducerii minelor (băişagurilor) să le plătească ziua în care au fost opriţi a lucra. Nu li-s'a făcut pe voie. Atunci s'au hotărît să se pună „în grevă" (să înceteze lucrul) în o zi după încoronare, în semn de nemulţumire, că pentru parada altora cari au destul, să piardă şi ei, săracii, câştigul de pe o zi.

POŞTA REDACŢIEI

D lui I. B. în Cern. — Am trimis scrisoarea Dv. Conducerii „Totul pt. Ţ." spre a da răspuns complect. Articolul acela avea scop să ceară celor în drept răspuns numai la aceea, că în acel spor, cât va fi partea Românilor, şi cât a altor neamuri? Căci nu ne e tot una că vor spori tare locuitorii României iar sporul acela îl vor da, ca percentuaţie, mai multe alte neamuri, decât noi Românii. Indeosebi dorim a şti cât de mare e în numărul celor oropsiţi, percentul evreilor? Că aci e primejdia.

TIPOGRAFIA ASTRA S. A.—CLUJ CALEA MOŢILOR 58.